

ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ДИТЯЧОГО БУДИНКУ «ПЕРЛИНКА»

УПРАВЛІНСЬКИЙ КОМПОНЕНТ

Управлінський компонент інноваційної моделі дитячого будинку «Перлінка» суттєво впливає на структуру роботи закладу, і в умовах інноваційного розвитку потребує постійного вдосконалення.

Управлінська діяльність дитячого будинку «Перлінка» має свою логіку, структуру, місію та стратегію, що дозволило визначити управлінські завдання дитячого будинку, а саме:

- забезпечити збереження людського потенціалу як основної цінності закладу;
- забезпечити гнучку реакцію на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища закладу;
- забезпечити можливість успішної діяльності у її довгостроковій перспективі, гарантування виконання визначеної місії, а також досягнення поставлених цілей.

Метою стратегічного управління закладу є, з одного боку, забезпечення єдності дій адміністрації, медичного і педагогічного блоків, наступності в роботі зі школою та культурно-освітнім середовищем м. Одеси, з іншого — своєчасне реагування на зміни навколишнього середовища.

Стратегічне управління ми розглядаємо як реалізацію розробленої нами концепції розвитку дитячого будинку. Вона визначає стратегію та основні методи для досягнення мети. Передбачає формування місії та основних цілей, діагностику середовища та аналіз стратегічних альтернатив, визначення необхідних ресурсів та координацію їх у середовищі.

Стратегічний план дитячого будинку «Перлінка» містить такі складові:

- відомості про бачення, місію та цінності закладу;

Світлана ПЕТРОВА, директор Одеського комунального навчального закладу «Дитячий будинок "Перлінка"»

- організаційний аналіз із визначенням відповідних досягнень та слабких місць;
- цілі визначені на короткі терміни;
- оцінка результатів.

Стратегічне планування — це процес розроблення стратегій та основних методів їх здійснення, що дасть змогу забезпечити формування готовності вихованців до особистісної та соціальної самореалізації.

Упровадження стратегічного планування та аналізу допомагає зробити процес розвитку дитячого будинку усвідомленим і впорядкованим; ефективно перевірити досягнуті результати; виявити та посилити ті складові діяльності закладу, які на високому рівні відповідали б потребам вихованців.

Завдяки стратегічному управлінню та стратегічному плануванню в цьому році нам вдалося: з одного боку, забезпечити єдність дій адміністрації, медичного та педагогічного блоку, наступності в роботі НВК «Гармонія», об'єднати зусилля позашкільних та культурно-освітніх закладів міста, а з іншого — своєчасно реагувати на зміни навколишнього середовища.

В управлінській системі дитячого будинку «Перлінка» адміністративні повноваження делеговані заступнику директора з навчально-виховного процесу, заступнику з господарської роботи, лікарю-педіатру, яка очолює медичну роботу, психологу. Це дало змогу глибше ознайомити кожного працівника з проблемами вихованців дитячого будинку.

У процесі експериментальної роботи дитячого будинку «Перлінка» з метою розширення інформаційного кола для роботи педагогів дитячого будинку створені такі положення:

Педагогічний колектив протягом 2011—2012 рр. реалізував також свої авторські програми:

- проект «Модель науково-методичного супроводу виховного процесу в дитячому будинку «Перлінка»;

- програма «Адаптація новоприбулих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до умов дитячого будинку»;

- програма психолого-педагогічного супроводу процесу адаптації вихованців комунального навчального закладу дитячий будинок «Перлінка» до умов навчання в загальноосвітній школі, для роботи гуртка «Шкільні таємниці»;

- програма курсу «Духовне виховання» для роботи гуртка «Недільна школа»;

- програма патріотичного виховання дітей в умовах дитячого будинку «Перлінка»;

- програма курсу «Шахи» для роботи гуртка «Клуб клітинного короля»;

- програма гуртка «Музична скринька»;

- програма гуртка «Настільний теніс».

Усі ці програми — авторські, які були розроблені працівниками дитячого будинку з урахуванням особливостей вихованців, вони мають рецензії науковців та пройшли апробацію.

Серед пріоритетних напрямків виховної роботи є зміцнення психологічного, духовного і фізичного здоров'я вихованців.

Джон Локк — педагог і філософ, вважав, що успіх держави залежить від того, як буде підготовлена не лише еліта, а й більшість громадян. Справжнього джентльмена не можна виростити, лише виховати. За його словами: «Дев'ять десятих людей стають такими, якими вони є, тільки завдяки вихованню».

Звідси — найважливіше *завдання* виховання: **виробити характер, силу волі, моральність. І кінцева мета — здоровий дух у здоровому тілі.** Кожна дисципліна повинна бути не предметом споглядання, а підготовкою до реального життя.

Важлива складова освіти — навчати певному ремеслу як окремій дисципліні. Основний дидактичний принцип — спиратися на цікавість дітей. А найважливішим виховним засобом є приклад і середовище, оскільки позитивні звички виховуються ласкавими словами та доброзичливими настановами.

Життя дитячого будинку «Перлінка» побудоване з урахуванням чіткого виконання режиму

дня, яке забезпечує всебічний розвиток і зміцнення здоров'я дитини, сприяє нормальному перебігу всіх фізіологічних процесів в організмі дитини.

Побут у дитячому будинку «Перлінка» організований таким чином, щоб діти могли вправлятися та вдосконалювати навички гігієни і самообслуговування, отримуючи валеологічні знання про свій організм та здоров'я. У роботі з дітьми (особливо молодшого дошкільного віку) вихователі груп та помічники вихователів значну увагу приділяють формуванню навичок самообслуговування та вихованню поважного ставлення до речей, виховують почуття смаку та охайність.

Діти старшого дошкільного та молодшого шкільного віку не лише доглядають за собою та власними речами, а допомагають у прибиранні приміщень та подвір'я дитячого будинку, доглядають за тваринами в живому куточку. Діти молодшого шкільного віку вирощують овочі та квіти в теплиці, а на свята допомагають готувати традиційні українські страви.

Для контролю та мотивації дітей до навчання, продовжив свою роботу *проект «Електронний щоденник»*: один раз на тиждень оцінки всіх школярів заносились до бази електронного щоденника. Це дало змогу постійно проводити якісний та кількісний аналіз оцінок вихованців.

За результатами успішності у 2011/12 н.р. знизився високий рівень та практично зник низький рівень успішності. А це свідчить про те, що діти вийшли на середній та добрий рівень навчання.

Досягти високого рівня нашим дітям досить важко з причин:

- педагогічної занедбаності в минулому;
- негативного досвіду;
- порушення емоційної регуляції, що тягне за собою дефіцит уваги, порушення поведінки;
- низький рівень розвитку окремих структур інтелекту.

Діти шкільного та дошкільного віку здобували знання, розвивали вміння та навички: контрольні заняття серед дітей з формування елементарних математичних уявлень та ознайомлення з довідками. Проводились зрізи щодо виконання вимог Базового компоненту за розділами: «Фізичне виховання», «Трудове виховання», «Моральне виховання».

У результаті діагностики знань дітей дошкільного віку *групи «Фантазери»* було виявлено, що кількість дітей з високим рівнем за період з вересня до травня зросла на 12 %, а діти з низьким рівнем здобули середній та високий рівні.

У навчальній діяльності наступного року **необхідно:**

- удосконалити систему планування індивідуальної роботи з дітьми та індивідуальні програми розвитку кожного вихованця дитячого будинку;
- підібрати та систематизувати особистісно зорієнтовані колективні творчі справи для формування особистісних компетенцій вихованців;
- створення та вирішення проблемних ситуацій на заняттях (проблемне навчання та виховання);
- активізувати роботу з вихованцями за системою *М. Монтессорі* (технологія саморозвитку).

Організатором дозвілля вихованців дитячого будинку є «Центр творчості», який працює за **напрямами:**

- оздоровчо-валеологічний;
- морально-етичний;
- трудовий;
- художньо-естетичний;
- інтелектуально-пізнавальний.

Завдання кожного напрямку: через систему мотивів, ціннісні орієнтації та життєві компетенції виховати духовно багатого, здорового, компетентного та здатного до навчання та саморозвитку вихованця.

Завдяки оздоровчо-валеологічному напрямку маємо просту істину: — здоровий спосіб життя — здорова дитина, здорова родина — повноцінний осередок суспільства. Нами визначені найбільш ефективні форми та методи роботи за *оздоровчо-валеологічним напрямком:*

- заняття з теорії спорту;
- студія «Здоров'я та краса»;
- гідромасаж, ароматерапія, масаж, хромотерапія;
- «Лігальний м'яч»;
- «Мистецтво самозахисту»;
- «Теніс»;
- «Швидше за вітер»;

- смуга перешкод, Одеський кадетський козацький корпус;
- заняття за методикою В. Євмінова;
- рухові ігри, естафети, змагальні ігри як засіб особистісного росту;
- «Веселі старт»;
- фізіотерапевтичні процедури;
- «Мала олімпіада»;
- змагання зі спортсменами із ДЮСШ Одеси;
- тренажерний зал;
- шахматна студія;
- заняття в басейні;
- заняття ЛФК.

У рамках морально-етичного напрямку працювала *студія «Великі істини»* (гуртки: «Дівочі таємниці», «Чоловічі обов'язки», «Школа ввічливості», «Недільна школа»).

Базовим компонентом етичного виховання в дитячому будинку є гуманізація особистості дитини, її духовного розвитку, опанування загальнолюдськими цінностями. Це потребує об'єднання думки вихованця, моральних знань і почуттів з його поведінкою. А найкраще це відбувається під час етичних бесід та діалогів з дітьми. Найбільш ефективні форми та методи роботи за *морально-етичним напрямком:*

- науково-дослідницька діяльність;
- туризм (походи, риболовля);
- участь у розкопках разом з археологами;
- проведення екскурсій, походи до музеїв;
- музеєзнавство, створення музейного комплексу в ДБ «Перлинка»;
- відвідування бібліотек.

Трудове виховання в умовах нашого дитячого будинку є **найважливішим засобом соціалізації**. Пізнання світу вихованцями реалізується через роботу студії «Вмілі рученята» (гуртки: «Глиняне диво», «Дерев'яні візерунки», «Іграшка своїми руками», «Столярна майстерня», «Швацька майстерня», «Теплиця», «Кулінарна академія», «Фотомистецтво»).

Заняття в гуртках привчають дітей до праці, відповідальності за доручену справу, розвивають організаторські здібності, формують дбайливе ставлення до матеріальних цінностей, створених працею інших людей. Правильно організована колективна праця, у якій дитина зацікавлена особисто, посилено мотивована робота, яка приносить певний зарібок, імпує

дітям і готує водночас до самостійного життя. Така праця викликає у вихованців позитивні переживання, що також надзвичайно важливо для залучення дітей до праці та виховання позитивного ставлення до неї.

Праця та її результати дають дітям позитивний емоційний заряд, приносять радість і моральне задоволення. Вихователі прагнуть створити комфортну атмосферу для спільної діяльності, роблять працю привабливим заняттям. Для цього використовують елементи гри, розкривають зміст праці, перспективи та соціальне значення різних професій, створюють атмосферу доброзичливого спілкування.

Наці вихованці, які досягли 12 років, під час канікул працюють у майстернях: автомайстернях, приватних фабриках із виготовлення меблів, у квіткових магазинах. Таким чином, вони заробляють гроші, самостійно їх витрачають, що їм як дітям-сиротам дає можливість познайомитися з економічною сферою життя.

Хлопчики працюють у домашній столярній майстерні, допомагають по господарству (ремонт меблів, виготовлення табуретів, полиць тощо). У швейній майстерні працюють дівчатка, починаючи з 5-го класу. Вони можуть пошити для себе прості речі (плаття, лігні костюми тощо). Крім того, діти опановують основи конструювання та моделювання одягу, виготовляють танцювальні та театральні костюми для самодіяльності. Дівчатка вчаться шити вироби для оздоблення інтер'єру кімнат: скатертини, серветки, виготовляють сувеніри, лагодять одяг, перешивають речі, які вийшли з моди.

Діти мають можливість бачити результати своєї праці, порівнювати якість виконаної роботи з роботою інших вихованців, відчувати необхідність і значущість своєї праці для інших людей. У зв'язку з цим у дитячому будинку регулярно організуються виставки дитячих робіт, на які запрошують гостей.

Гурток «Глиняне диво» відвідують діти з 4-х років, для них він є арт-терапевтичним засобом, зокрема, допомагає вивільнити негатив. Діти опановують основні методи роботи з глиною, вміють надавати виробам форму на гончарному крузі. Глечики, горщики, миски, декоративні шкатулки діти виготовляють для

власних потреб, а також як подарунок для друзів та учителів.

Вивчаючи курс «Художня різьба по дереву», діти під професійним керівництвом займаються народним прикладним промислом (різьбою по дереву за особливою технікою «Тетянка», випалюванням, розписом), вчаться створювати власноруч вироби з дерева: шкатулки, підставки, сувеніри.

«Кулінарна академія» запрошує у захопливу подорож, де малеча вчиться варити, пекти, готувати різноманітні страви: салати, булочки, тістечка, торти, пасту, рис і, звичайно ж, вироби з шоколаду.

Наш досвід показує, що діти, які не люблять займатися творчістю (особливо хлопчики) з великим бажанням приходять на заняття з приготування їжі. Завдяки таким цікавим і захопливим урокам вихованці навчаються не лише готувати, а й знайомляться з основами фізики, хімії, історії.

Наприклад, діти з великим зацікавленням спостерігають, як крутиться сире яйце. Всім відомо, що воно крутиться повільніше ніж варене. Причину цього явища дізнаються на кулінарних уроках (пояснення про центр тяжіння — справжня фізика). Отже, діти демонструють знання в колі друзів — розповідають про те, як і хто винайшов кукурудзяні пластівці або про те, чому рис саджають на полях, які попередньо затоплюють водою.

Діти вчаться правил безпеки. Школярки самостійно складають меню на один день, пишуть перелік необхідних продуктів, їдуть за ними на ринок або супермаркет, розподіляють обов'язки, ролі, готують для своєї групи обід та вечерю. Вчаться святково сервірувати стіл до дня народження та інших свят, готують святкові та традиційні страви.

Теплиця на території дитячого будинку дає можливість вихованцям працювати цілий рік, отримуючи уявлення про вирощування рослин (помідорів, огірків, квітів, зелені тощо) в тепличних умовах, дізнаючись, як із насіннячка виростає рослина, спостерігати за ними та доглядати. З великою радістю і гордістю діти збирають хоча й невеликий, але врожай. Усім жінкам до свята 8 березня діти подарували власноруч вирощені квіти.

Наші діти стали номінантами та отримали почесні грамоти і подарунки за участь у Міжнародному конкурсі—марафоні «На фоні Пушкіна знімається сімейство» під патронатом генерального консульства РФ в Одесі. Діти разом з вихователями у вбраннях пушкінських часів відвідали пам'ятник великого російського поета, музей О. С. Пушкіна та провели тематичну фотосесію.

Самообслуговування в дитячому будинку передбачає: чергування в їдальні, турботу про молодших, ремонт у теплиці; взимку: виготовлення годівниць та шпаківень для птахів; влітку: створення зони відпочинку. Таким чином, упродовж цілого року наші вихованці працюють над облаштуванням території дитячого будинку. Результат роботи бачать не тільки ті, хто живе або працює в дитячому будинку, а й наші гості.

Виховні можливості продуктивної праці виявляються в *таких аспектах:*

- під час взаємодій з дорослими, дитина долучається до життя суспільства, набуває життєвого досвіду та навичок спілкування у виробничій сфері;

- під час виготовлення виробів власними руками дитина відчуває, що вона на щось здатна, в неї з'являється впевненість у собі, а добре зроблена річ приносить естетичне задоволення;

- оплата праці дає вихованцеві можливість відчувати значущість його роботи, а самостійно зароблені гроші вчать бути ощадливим, раціональним у житті, реально оцінювати свої бажання та можливості;

- продуктивна праця вдосконалює вміння і навички, привчає дитину до праці, розвиває суспільну активність, волю й такі важливі риси характеру, як дисциплінованість, відповідальність, ініціативність, точність і старанність.

- праця помічником вихователя, вихователем у молодших дошкільних групах;

- літня робота дітей у автомайстерні, на СТО, в магазині «Ваш сад», у мебельному цеху;

- праця в «Кулінарній академії»;

- різьба по дереву;

- господарчо-побутова праця в дитячому будинку;

- сезонна робота на полях «Білан» по збиранню врожаю та бур'янів;

- участь у гуртках «Дівочі таємниці» та «Чоловічі обов'язки»;

- сезонна робота в теплиці;

- робота у швацькій і столярній майстернях;

Готується розсада для квітників

Для розвитку творчих здібностей дітей ми використовуємо програми з різних видів діяльності: образотворчої, театральної, хореографічної, музичної тощо. Крім того, всі ці види діяльності переплітаються, імпровізація додається — зі звуком, кольором, рухами, формою, словом. У дітей є можливість самостійно вибрати засоби втілення, експериментувати. Результат дитячої творчості є самоцінним. Оптимальне співвідношення між творчістю та навчанням є фундаментом творчості, без якого не можливе її становлення.

Мета занять не лише в тому, щоб діти набули навичок та знань, а в тому, щоб викликати бажання та інтерес до самостійної творчої діяльності. Композитор та педагог Д. Кабалевський сказав «прекрасне пробуджує добре». У цьому і полягає суть естетичного виховання.

Сприйняття світу у вихованців нашого дитячого будинку формується в умовах відсутності материнської ласки; навколишня дійсність, в якій вони росли до того, як потрапили до «Перлинки», відрізнялася бідністю яскравих вражень, відсутністю радісних переживань (так звана материнська і сенсорна депривація — неможливість задовольнити потреби). Тому особливо важливим для них є естетичне виховання.

Художньо-естетичне виховання в дитячому будинку реалізується через роботу *студії «7 муз»*, де працюють *гуртки*: «Музичний клуб», «Муза поезії», «Муза танцю», «Театр — це гра», «Створюємо оркестр», «У світі чарівних фарб», «Хор».

Щоб сформувати власну стратегію життя в цьому світі, необхідно мати досить високий рівень інтелектуального потенціалу. Для дошкільного віку в дитячому будинку використовуються різні *засоби розумового виховання*: гра, праця, конструкторська та образотворча діяльність, навчання. Робота спрямована на розширення кругозору, формування цілеспрямованого інтересу до пізнання, розвиток інтелектуальних здібностей вихованців. Для молодших школярів відкрита *студія «Еврика»*, де працюють творчі *гуртки*: «Цікава астрономія», «Комп'ютерна абетка», «Іноземна мова», «Клуб клітинного короля», «Шкільні таємниці».

У «Перлиниц» всі діти рідні

Завдання гуртків: підтримувати і заохочувати внутрішньо мотивоване творче мислення та активність молодших школярів. Результат цієї діяльності ми спостерігаємо під час проведення ігор, вікторин, конкурсів, турнірів, тренінгів. Традиційним стало проведення взимку спільно з однокласниками *інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?»*, де наші знавці змагаються

з однолітками, а також НВК «Гармонія». Після гри діти, вчителі школи та вихователі спілкуються та розважаються на дискотеці в дитячому будинку. Двічі на рік проводяться шахматні турніри. У комп'ютерному турнірі школярі змагалися у так званому «Соло на клавіатурі».

Вивчення інтересів дітей шкільного віку проводиться двічі на рік. Мета цієї діагностики: визначення спрямованості та схильності особистості до певного виду діяльності в центрі творчості.

Результати 2011/12 р.: наші діти відвідують по 6—10 гуртків кожний, проте їхні інтереси можуть змінюватися, адже вони перебувають у творчому пошуку на шляху до самопізнання та саморозвиток.

З метою контролю за динамікою інтересів дітей ми проводимо анкетування, з якого видно, що інтерес дітей до морально-етичного, художньо-естетичного та трудового напрямку поступово зростає, а це значить, що наші зусилля не даремні.

Після проведення діагностики, вивчення разом із дітьми моральних якостей можна зробити висновок: моральний розвиток суттєво впливає на розвиток дитини як особистості.

Дослідження щодо значення моральної вихованості дітей доводить слова Л. М. Толстого: «Вихователю треба глибоко знати життя, щоб до нього готувати дитину».

Процес формування готовності вихованців дитячого будинку до особистісної та соціальної самореалізації — це педагогічно керована діяльність, під час здійснення якої важливо враховувати такі явища, як сирітство, організація життєдіяльності в дитячому будинку, індивідуальні особливості вихованців, організація виховної роботи, соціальні фактори.

Показники результативності та ефективності процесу формування готовності вихованців до особистісної та соціальної самореалізації, зафіксовані під час III етапу дослідно-експериментальної роботи:

- готовність вихованців до прийняття нових умов життя;
- самопочуття вихованців та педагогів;
- етапи психічного розвитку дитини;
- реалізація колективом своїх можливостей;

- підвищення рівня сформованості соціальних навичок (цінність «Я», цінність «Інший»);
- зміни емоційної сфери дітей;
- зміни мотивації в навчанні;
- зміни у формуванні самооцінки.

Дитячий будинок є виховним закладом для окремої соціальної групи — дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Як виховний заклад, з одного боку, він виконує функцію батьків, а з іншого, створює умови для життєдіяльності вихованців, наближені до сімейних. З огляду на це, можливо виокремити такі функції дитячого будинку:

- передання соціального досвіду, забезпечення психологічного комфорту, підтримання почуття захищеності та особистісної необхідності, засвоєння правил поведінки в суспільстві;
- привчання вихованців до самообслуговування, ведення домашнього господарства; розвиток самостійності та відповідальності;
- ознайомлення вихованців з економічною сферою, сімейними цінностями; самовизначення у професійно-трудовій діяльності;
- реалізація індивідуальних інтересів та дозвілля в рамках додаткової освіти, яка охоплює наступні напрями розвитку дитини:
 - оздоровчо-валеологічний;
 - морально-етичний;
 - трудовий;
 - художньо-естетичний;
 - інтелектуально-пізнавальний.

Узагальнення результатів дослідно-експериментальної роботи дає змогу виділити найбільш ефективні засоби формування готовності вихованців до особистісної та соціальної самореалізації, які ґрунтуються на принципі поступового усвідомлення цінності «Я» та цінності «Інший»:

- індивідуальний «маршрут» розвитку дитини;
- особистісно зорієнтовані колективно-творчі справи (потребують послідовності та системності, відповідальності);
- створення ситуацій, які дають можливість приймати важливі рішення та реалізовувати особистий вибір вихованцями дитячого будинку (це дасть змогу виховувати вольові якості);
- створення та вирішення проблемних ситуацій;
- самоуправління як форма організації життєдіяльності колективу вихованців, самостійність (організація побуту, трудової діяльності, дозвілля);

• гармонізація та гуманізація простору (забезпечення кімнатою для проживання, для гри, студій, приміщень та зон, де діти самостійно визначають правила);

• використання методу домовлятися, як засобу регулювання відносин. Такі відносини повинні будуватися на довірі та логіці; створення атмосфери доброзичливості у взаєминах вихованців;

• використання різних форм самоаналізу (написання творів-роздумів, бесіди-роздуми, інтерв'ю-роздуми, виготовлення «Дерева добрих справ», психодрами);

• тренінги з використанням методів соціотерапії, творчого самовираження, арт-терапії, трудової та ігрової терапії;

• створення музейного комплексу, робота літературної студії, постійний у дитячому будинку вернісаж талановитих художників м. Одеси. Усе це надає можливість сформувати художні цінності, ідеали і має великий виховний потенціал та можливість набути позитивний досвід;

• проведення вихованцями екскурсій у музейний комплекс для дорослих і молодших вихованців;

• залучення суспільних інститутів до співпраці з вихованцями з метою трудового виховання (кримінальна міліція, Міністерство надзвичайних ситуацій, Державтоінспекція, СТО, магазини «Ваш сад» і т. д.);

• трудові десанти «Вахта пам'яті», екологічні десанти «Теплиця», «Збір врожаю», «Ми — туристи», спрямовані на формування доброзичливого ставлення до праці та природи, прояву турботи про людей та довкілля;

• «тимурівці» — цінність «Іншого», допомога дітям та людям з особливими потребами, участь в організації їхнього дозвілля, формування вміння співчувати, співпереживати, допомагати;

• проживання соціальних ролей в актуалізації провідних потреб: самопізнання та самовдосконалення, раннє професійне самовизначення, робота в майстернях дитячого будинку;

• краєзнавчо-туристичні та екскурсійні походи і поїздки, які забезпечують дослідницьку діяльність дітей, ознайомлення та збереження культурної спадщини рідного краю, навички спілкування та турботи про людей;

• організація роботи додаткової освіти з урахуванням інтересів та можливостей кожної дитини;

- вибудування відносин у дитячому будинку між вихователем та вихованцем у рамках позитивного соціального партнерства;

- впровадження здоров'язбережувальних технологій у систему виховання дітей-сиріт, що дало змогу закріпити розуміння необхідності фізичного здоров'я людини (медико-профілактичні заходи, просвітницька діяльність «За здоровий спосіб життя», участь у різних спортивно-патріотичних змаганнях, акціях тощо);

- зустріч із цікавими людьми, які можуть бути прикладом: ветерани, моряки, студенти різних вишів, відомі зірки, художники, письменники, які досягли успіхів в особистісній та професійній діяльності. Це дає змогу дітям набутися позитивний досвід спілкування та формує основу для подальшої позитивної мотивації, мотивування своїх рішень щодо вибору ідеалів;

- організація проектної діяльності для молодших учнів: газета «Перлинка», «Теплиця», «Квіти до свят», «Я — екскурсовод», «Соло на клавіатурі», «Кулінарна академія», «Модний вирок — кінець ХХ століття» тощо;

- організація дебатів, ведення суперечок, формування цінності «Інший», вміння формувати, висловлювати свою думку та поважати думку іншого під час конструктивних суперечок;

- виховання економічної культури («Сімейний гаманець»).

За результатами проведеного дослідження було визначено комплекс методів та технологій щодо формування готовності до соціальної та особистісної самореалізації. **Визначені технології** спрямовані на розвиток фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я:

- ігрові технології;
- технології проблемного навчання та виховання;
- технологія саморозвивального навчання (Г. Селевко);
- культуровиховна технологія диференційованого навчання за інтересами дітей;
- технологія саморозвитку (М. Монтесорі);
- технологія «Школа життя» (Ш. Амонашвілі);
- технологія цінності здоров'я (валеологія, акваатерапія, масажі, хроматерапія, ароматерапія, фізіотерапія тощо);
- технологія музейної педагогіки (музейно-педагогічні програми, інтерактивні заходи, пошукова діяльність, ведення екскурсій дітьми);

- технологія успішності у трудовій діяльності (професійне самовизначення, залучення вихованців до виробничої праці, забезпечення вибору сфери трудової діяльності);

- технологія естетичного виховання;

- технологія самореалізації вихованців дитячого будинку.

Соціальне виховання дітей-сиріт буде найбільш ефективним завдяки реалізації умов, пов'язаних із:

- дотриманням індивідуальної і групової диференціації простору життєдіяльності вихованців дитячого будинку;

- конструювання відносин в дитячому будинку між вихователем та вихованцем у рамках соціального партнерства;

- створення умов для самостійного прийняття суб'єктивно значущих рішень і реалізації власного вибору вихованцями дитячого будинку, що формує самостійність дитини та мінімізує при цьому участь дорослого, створює можливість для реалізації власного потенціалу.

Смачна трудові терапія

Головне завдання виховання в дитячому будинку це не лише навчити дітей хорошим манер та вміння працювати, а й насамперед насолоджуватися прекрасним та любити те, чим займаєшся. ☺